

Heerma van Voss
&
Heerma van Voss

Ultimatum

2015 Prometheus Amsterdam

Deze uitgave kwam tot stand met medewerking van Van Grunsv
ven Creative Management, zie ook www.vangrunsvencm.com

G

© 2015 Daan Heerma van Voss en Thomas Heerma van Voss

Omslagontwerp Bart van den Tooren

Foto auteurs Sacha de Boer

Opmaak binnenwerk ZetSpiegel, Best

www.uitgeverijprometheus.nl

ISBN 978 90 446 2613 1

‘I believe whatever doesn’t kill you, simply makes you...
stranger.’

– The Joker, *The Dark Knight*

DEEL I

4 maart

OP ASWOENSDAG BEGON HET gedenken, het vasten en het overpeinzen. Vandaag werd er gezondigd.

Voor het Café du Monde stonden lange rijen; mannen en vrouwen uitgedost met boa's, kleurrijke pruiken, eindeloos veel kralenkettingen. Iets verderop, in Bourbon Street, trokken toeristen en stedelingen over de natte straatstenen. Linten van rode lampjes en lampionnen hingen tussen de huizen, cocktails in groene bekers gingen van hand tot hand, vrouwen met ontbloot bovenlichaam lieten hun borsten aanraken in ruil voor absint. En toen de zoveelste hoosbui over de stad raasde, trok iedereen zich terug in cafés of schuilde onder een afdakje. Alle chaos die er in een mensenleven te vinden was, kwam hier samen, op deze ene avond. Mardi Gras, Vette Dinsdag, in New Orleans.

Het was iets over elven toen Nathalie Underwood, in een witte spijkerbroek en een wit hemdje met glitters op de schouders, zich langs een groepje studenten wrong, richting de bar van Café du Monde. Ze bestelde een Sazerac, extra bourbon. Toen ze een hand op haar schouder voelde, verstijfde ze en keek achterom.

Een paar seconden stonden ze, te midden van al dat geruis, roerloos tegenover elkaar, Nathalie en de man verkleed als skelet. Zwart textiel maskeerde zijn lichaam, de getekende botten waren fluorescerend wit. Om zijn nek hing een ketting van afgestreken lucifers. Langzaam trok hij zijn masker af.

Nathalie keek schichtig om zich heen, niemand besteedde aandacht aan hen. 'Ik wist niet dat jij het was,' zei ze.

'Waar is jouw masker?'

'Daar had ik geen zin in. Waarom wilde je hier afspreken?'

'Ik wil je iets in de buurt laten zien. Een halfuurtje rijden, hooguit. Mijn auto staat in een zijstraat.'

Om hen heen klonk 'When the Saints Go Marching In', een zwalkende uitvoering.

'Binnen een uur wil ik terug zijn,' zei ze. 'Ik wil zo min mogelijk missen.'

'Je zult niets missen, dat beloof ik.' Hij trok zijn masker weer over zijn hoofd, Nathalie liet haar Sazerac op de bar staan en nam van niemand afscheid.

Louisiana. Beekjes en rivieren kronkelen als opgezette aderen door de dalen, met op de achtergrond de fabriekstorens die dag en nacht roken. Akkers staan blank, riet groeit net zo lang tot de deining het doet knakken. En heel af en toe doorkruist een eenzame auto het landschap, als een vlieg die over een landkaart kruipt.

'Kun je wel goed zien met dat masker op?' vroeg ze.

'Mijn ogen zijn vrij.'

Ze lieten de trillende stad achter zich, haar oren suisden toen ze de snelweg op reden. Na tien minuten sloegen ze af, ze kwamen vrijwel meteen op een plattelandsweggetje terecht. Nauwelijks nog lantaarnpalen, bladloze bomen.

'Is dit een nieuwe auto?'

'Geleend.'

‘Waar rijden we precies naartoe?’ Ze zette de radio aan: Fats Domino. Maar voor ze het liedje kon herkennen, draaide hij de knop weer om en was de stilte terug.

‘Je zei dat je me met rust zou laten,’ zei ze. ‘Dat herinner je je toch nog wel? En je weet neem ik aan ook dat chantage strafbaar is? Eigenlijk had ik je moeten aangeven.’

‘Kom, dat zou je nooit doen,’ zei hij. Zijn witte vingers omklemden het stuur. ‘Dan zou je veel te veel uit te leggen hebben, en jou kennende is dat wel het laatste wat je wilt.’

De auto kwam tot stilstand. Zonder iets te zeggen stapte hij uit en liep naar de kofferbak. Een penetrante moeraslucht kwam door het openstaande portier naar binnen. Ze wist niet waar ze was, ze wist alleen dat ze er nooit eerder was geweest.

‘Waar zijn we?’ Ze keek in de achteruitkijkspiegel en zag niets. Ze besloot uit te stappen. Hij kwam meteen naar haar toe en aaide over haar rug. Zijn rechterhand gleed zachtjes omlaag, tussen haar schouderbladen door, tot aan haar billen. Zijn linkerhand hield hij schuin achter zijn rug.

‘Wat doe je?’ Voorzichtig zette ze een stap bij hem vandaan.

Hij bewoog met haar mee, zijn hand bleef op haar billen rusten. Het enige licht kwam van zijn pak, de volle maan die precies boven hen leek te hangen en de felrode puntjes in het water – alligatorogen.

Zijn greep verstevigde.

Ze probeerde zich los te maken. ‘Waarom zijn we hier?’ vroeg ze. ‘Volgens mij gaat het bijna weer regenen.’ Ze keek omhoog, naar de donkere lucht, alsof ze haar bewering daarmee kracht kon bijzetten. ‘Laten we teruggaan.’

Toen zag ze het. In zijn linkerhand, een glinstering van metaal. Nog voor ze doorhad wat er precies gebeurde, draaide ze zich bij hem vandaan en begon te rennen – weg van de auto, ze moest het moeras doorkruisen om weer bij de snelweg terecht te komen.

Hij volgde haar meteen. Zijn stappen kwamen dof neer op de zompige aarde. Ze keek vluchtig achterom en probeerde in te schatten hoeveel meter voorsprong ze had. Maar ze zag alleen die lichtgevende gedaante in het donker, de botten van het pak.

Uit haar broekzak griste ze haar mobiele telefoon. Ze slaagde er niet in het toestel te ontgrendelen, en toen dat alsnog gelukt was, glipte het uit haar hand. Even twijfelde ze of ze moest bukken om het te zoeken, maar dat zou haar belangrijke seconden kosten.

Links en rechts van haar doken die felrode oogcirkels op. Ze holde verder, duwde takken opzij, haalde haar arm open. Hij riep. Een harde, schelle stem, die verschoot van kalmerend naar vijandig en weer terug. Ze verstond niets van wat hij zei, alleen haar naam drong tot haar door, galmend tussen de bomen en het water.

Niets terugroepen. Niet omkijken. Zo hard mogelijk rennen.

Hij besloot afstand te houden, het juiste moment af te wachten. Zijn conditie was goed genoeg en hij kende dit gebied. Ze was snel, maar wist niet waarheen ze rende. Ze keek achterom. Het gezicht dat gewoonlijk speelsheid verraadde leek verkrampt van angst. Hij voelde een golf van opwinding door zijn lichaam gaan en kneep in het lemmet.

Op sommige plekken was de grond volgezogen met water. Het afgesleten profiel van haar gymschoenen bood weinig weerstand tegen de gladde bladeren. Haar voet gleed weg, ze wankelde terwijl ze haar tempo probeerde te behouden. Hij verminderde geen vaart, ze hoorde hem springen en doorrennen.

Vijf, vier meter tussen hen in, meer kon het niet zijn. Ze had gelijk gehad, het begon te regenen. Harde, dikke druppels.

Van de snelweg nog steeds geen spoor; nergens brandende koplampen in de verte.

Ze had hier nooit met hem heen moeten gaan. Ze had moeten weten dat er iets niet klopte aan hun afspraak. Ze had zoveel.

Haar voet bleef haken. Haar rechtergym schoen vloog uit. Ze liep door maar het ging steeds moeizamer, tranen stroomden over haar wangen. Ze wist dat ze te langzaam was, dat ze het niet ging redden.

De eerste steek betekende een schreeuwende pijn in haar schouder. Ze voelde bloed langs haar arm sijpelen, onverwacht koud. Alle kracht vloeide uit haar weg, iedere stap kostte meer inspanning. Bij een dikke boom waarvan de wortels in het water verdwenen, bleef ze staan. Ze draaide zich om en keek het skelet aan.

Ze strekte haar bebloede hand naar hem uit, met de andere hand omklemde ze achter haar rug een scherpe tak. De rode ogen waren nu aan haar rechterkant, gloeiend, aanschouwend.

‘Wacht,’ zei ze. Haar stem klonk schrill en kwam haar voor als van een ander, zo hoog en vreemd. ‘Ik zal niemand iets zeggen. Echt niet. Je kunt nog terug.’

Nauwelijks nog keek ze naar zijn masker. Ze hoorde alleen zijn toonloze woorden. ‘Ik weet dat je het niemand zult vertellen.’

Op het moment dat hij dichterbij kwam, strekte ze haar arm uit en probeerde hem te verwonden. Maar hij sloeg haar tak eenvoudig weg. Haar zwaaiende hand brak een lucifer af van zijn ketting, en met haar laatste krachten klemde ze hem in haar handpalm. Ze zakte neer. ‘Ze zullen erachter komen wie je bent,’ hijgde ze.

De volgende messteek kwam in haar long terecht, scheurde haar stem in tweeën. Van de derde en vierde messteek voelde ze weinig meer.

6 maart

ALSOF HIJ GEEN VINGERAFDRUKKEN wil achterlaten op zijn Peugeot, zo voorzichtig doet Aron Mulder de autodeur open. Hij draait de sleutel om en rijdt weg van het bungalowpark. Algauw belandt hij in Egmond-Binnen. Een dorp met meer verkeersdrempels dan tapvergunningen. Een dorp waar de buitenwereld geen betekenis heeft, waar het verleden niet bestaat.

Overmorgen, tussen zes en halfzeven, zullen de gasten arriveren. Hij is niet meer gewend om boodschappen voor anderen te doen. Doorgaans gaat hij één keer per week naar de supermarkt om het hoogst noodzakelijke te kopen. Brood. Koffie. Groente. En levertjes voor de hond, natuurlijk.

Maar dit keer zal hij uitpakken, hapjes en flessen drank kopen waarvan hij vermoedt dat de anderen ze lekker vinden. Dat ze er met genoeg van zullen eten en drinken, iets te veel wellicht. Dat ze Aron achteraf bedanken voor de avond, dat ze hem zien als een normale huurder en hem verder met rust laten.

De grijze snackbareigenaar zit op de stoep voor zijn winkel. De man knikt Aron toe, zoals hier de gewoonte is. Aron knikt

terug, maar vermijdt oogcontact. Hij slaat een hoek om en parkeert zijn auto in een lege straat, schuin voor de kerk waar hij nooit komt.

Tweemaal controleert hij of hij de auto wel op slot heeft gedaan. Dan gaat hij, zijn hoofd gebogen, de supermarkt binnen.

De laatste jaren heeft hij zich erop toegelegd niets te laten zien van de onberekenbaarheid die men in hem vermoedt. Hij toonde zich een vriendelijke, loyale buurman. Hij leende gereedschap uit, en olijfolie. Maar hij merkte dat het buurtbewoners maar niet lukte om het te vergeten. Onschuldig bevonden worden is iets anders dan onschuldig door het leven gaan. De bewoners, de winkelmedewerkers – ze kijken hem nog steeds wantrouwend aan. Zelfs als ze vragen hoe het ermee is: hun blik behoudt afstand. Alsof ze niet hem zien, maar de verhalen die over hem de ronde doen. Over hem, over Nora, over de moord.

Olijven, kaasstengels, zakken chips en wijn, genoeg wijn: alles legt hij zorgvuldig in zijn winkelwagentje. Vanochtend, zittend in de tuin, heeft hij een boodschappenlijst gemaakt, die hij nu stevig vasthoudt. Stiekem hoopt hij dat omstanders hem zien zoals men hem vroeger zag. Kalm, verantwoordelijk, betrouwbaar wellicht. Iemand die nergens op betrap kan worden.

‘Zo meneer, u pakt uit vandaag.’ Het meisje achter de kassa heeft blond haar, lichtrode wangen en een hoekig gezicht. Routineus haalt ze Arons boodschappen langs de scanner. ‘Heeft u een feestje gepland?’

‘Ja,’ zegt hij. ‘Zoiets.’

Terug in het bungalowpark parkeert hij de Peugeot aan de bosrand, zoals gebruikelijk. Met drie volle tassen loopt hij het grindpad over, langs tientallen houten huisjes, van elkaar gescheiden door heggen en eikenbomen. Dit is zijn thuis. ’s Middags maakt hij met de hond altijd dezelfde boswandeling, in het weekend kijkt hij soms uren naar spelende kinderen, en op vrijdagavond ziet hij nu al meer dan een jaar dezelfde vrouw. Marie.

Zij is de enige die hij regelmatig spreekt. Afgelopen week zei ze nog, toen hij bij wijze van uitzondering voor haar had gekookt, dat ze zich gedroegen ‘als een gewoon stel’. Hoewel de opmerking hem ontroerde, zei hij niets terug. Ook in stilte kan verbondenheid schuilen.

Marie stelt geen pijnlijke vragen over vroeger, ze snijdt geen onderwerpen aan die hij liever laat rusten. Ze kent haar rol. Misschien kent ze haar rol wel beter dan hij, die nog steeds niet helemaal begrijpt waarom een aantrekkelijke, geestige, maatschappelijk geslaagde brunette als zij wekelijks de moeite neemt met hem af te spreken.

Haar ietwat nasale stem kalmeert hem; haar lichaam verwarmt hem als de winterkou toeslaat en de kachel van het vakantiehuisje tekortschiet. En ze heeft de aangename gewoonte om aan het einde van de dag twee glazen Famous Grouse in te schenken, voor hem en voor haar. Het is een aanmoediging om te vertellen over zijn dag; zij begint, hij volgt. En het werkt. Op zo’n avond verliest de wereld even haar dreiging, een uurtje, langer is ook niet nodig. Alsof ze hem toont hoe een normaal leven eruit zou kunnen zien, mocht hij ooit klaar zijn daarvoor te kiezen.

Over minder dan achtenveertig uur zullen de eerste gasten aankloppen: de andere huurders. Vrienden zijn het niet. Eerder halve bekenden. Ze komen alleen tijdens vakanties naar het park, of, zoals nu, tijdens een zonnig winterweekend. Aron is de enige die hier daadwerkelijk woont, wat tegen de regels is. De opzichter gedooft het stilzwijgend maar als hij zou willen, kan hij Aron zo van het terrein sturen. Dan zou Aron op zoek moeten naar een nieuwe woning, weg uit zijn isolement – een gedachte die hij niet kan verdragen.

Achter aan het pad ligt zijn woning. Een donkerbruin, gelijkvloers huisje met drie kamers. Geen internet, televisie of vaste telefoon. Natuurlijk is het wel eens behelpen, leven in een vakantiehuisje. Vooral de herinnering aan zijn eigen handen die

het verfden, en zijn zwangere vrouw die toekeek, maakten het leven hier aanvankelijk moeilijk. Maar die beelden laaien steeds minder krachtig op.

Soms fantaseert Marie hardop over samenwonen, ze zegt dat ze haar huis wil verbouwen zodat hij een eigen kamer heeft. Wat is ertegen? Op sommige dagen kent Aron nauwelijks aarzelng. Maar wanneer hij de volgende dag wakker wordt, lijkt alle daadkracht uit zijn lichaam gevloeid.

De wind ruist, uit een paar huizen komen kinderstemmen, verderop roept een moeder of iemand de tafel wil dekken. Niemand merkt het als Aron zijn huis binnengaat en de boodschappen op het aanrecht uitstalt. Alleen de hond komt naar hem toe gedrenteld. Aron aait zachtjes over de dikke, bruine vacht en geeft het dier te eten. 'Hier Milo,' zegt hij. 'Hier, neem zoveel je wilt.'

Al vijf jaar leeft hij zo, als een achtergelaten vakantiesouvenir.